

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

PLAN VATTEN OCH AVLOPP

Version 1.0

ÅR 2019 – 2023

Yttrande 1 - Länsstyrelsen

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsens allmänna synpunkter framgår nedan.

Älvdalens kommun har gjort ett gediget arbete med att ta fram förslag till VA-plan för att nå en hållbar VA-försörjning i kommunen. Länsstyrelsen ställer sig mycket positiv till att arbetet varit förvaltningsövergripande och att planen i huvudsak innehåller de delar som bör finnas med. Länsstyrelsen ser att med ett antal kompletteringar kommer planen utgöra ett viktigt och bra underlag för att kunna ta hållbara och kostnadseffektiva beslut samt underlätta för kommunen vid prioritering av åtgärder. En tydlig och strategisk VA-planering rustar för att ta utvecklingen i rätt riktning.

Vad kommunens VA-plan ska innefatta avgörs efter kommunens egna förutsättningar och behov. Det mest betydelsefulla är att den innehåller de grundläggande delar som behövs för att man inom kommunen ska kunna fatta väl underbyggda beslut. Om kommunen väljer att utesluta någon del av de som rekommenderas är det bra att motivera varför.

Därvidlag så ges följande svar på hur kommunen ställer sig till synpunkter från länsstyrelsen;

VA-översikt

Sjöar och vattendrag

Den ekologiska statusen hos kommunens sjöar och vattendrag beskrivs här. Översikten anger att de förhöjda näringshalter som finns i Klutsjön och Frisen inte har någon koppling till avlopp. Länsstyrelsen har i VISS angivit påverkan från Nornäs avloppsreningsverk som orsak till de förhöjda halterna i sjön Frisen. Har sjön möjligen tidigare använts som recipient för avlopp?

Kommunens svar:

VA-översikten justeras med anledning av detta.

Dagvatten

Det är positivt att kommunen har för avsikt att ta fram planer för hur dagvatten ska hanteras. Länsstyrelsen ser att det är särskilt viktigt att åtgärda de trasiga ledningar och felkopplingar etc. i Älvdalens tätort som belyses i VA-översikten. Det är även oerhört angeläget att ta itu med Klitten och Näset som har stora problem med anslutet dag – och dränvatten som påverkar avloppsreningen.

Kommunens svar:

Kommunen vet att det är stora problem med ovidkommande vatten till avloppsledningsnät och avloppsverk i många verksamhetsområden och det är en prioriterad fråga i det fortsatta underhålls- och investeringsarbetet.

Klimatförändringar

Under stycke 9.1 Kommunalt VA anges att dagvattentjänst ej kan tillhandahållas i Älvdalen. Formuleringen behöver klargöras och samstämmas med stycket i avsnitt 7. Allmän (kommunal) VA-försörjning s. 20. Där beskrivs att dagvatten i Älvdalen samlas in i ledning främst i Älvdalens tätort.

Utmaningarna med att möta hoten från de klimatförändringar som planen nämner behöver belysas mer. VA-översikten bör kompletteras med en redogörelse för hur kommunen planerar att bemöta dessa utmaningar och hur VA-verksamheterna ska anpassas efter det.

Kommunens svar:

Justeringar sker i kapitel 7 samt 9.1 med anledning av detta.

Kommunen avser att fördjupa analys och utmaningar i samband med att dagvattenprogram (åtgärd 9, VA-plan) tas fram 2019–2020. Detta arbete genomförs med stöd av erfarenheter som erhålls i såväl Mora som Orsa dessförinnan.

Avloppsreningsverken

Sammanställningen av kommunens avloppsreningsverk bör förtydligas. Kapacitet och tillståndsgiven belastning är uttryckt i personekvivalenter (pe) och spalten anslutna personer bör likaså anges i pe. Eventuellt att denna ändras till "Faktisk belastning" för att klargöra vad som avses. Det skulle även vara värdefullt om tabellen kompletteras med huvudrecipient för respektive verk samt recipienternas status och därmed få tydligare koppling till en ev. risk för påverkan från reningsverken.

Kommunen svar:

Tabell i kapitel 7 justeras med anledning av detta.

Förnyelseplaner

Av översikten framgår att en översiktlig förnyelseplan samt tids- och kostnadsplan för ledningsnätet har tagits fram, samtidigt som det också anges att i åtgärdsplanen (åtgärd 7) att en sådan ska tas fram. Uppgifterna behöver samstämmas. Om förnyelseplan redan är framtagen kan den med fördel biläggas VA-planen. Om kommunen däremot inte arbetat fram en förnyelseplan rekommenderar Länsstyrelsen att en gemensam drifts-, underhålls- och förnyelseplan tas fram och att denna omfattar såväl vatten- som spillvattenförsörjning. Med tanke på det stora svinn (60 % i vattenledningsnät) och tillskottsvatten (70 % i avloppsledningsnät) som redovisas är det angeläget att en drifts-, underhålls- och förnyelseplan får hög prioritet i genomförandet.

Kommunens svar:

Framtagen förnyelseplan är än så länge mer ett internt arbetsdokument som stödjer planering och insatser. Det finns beslut om årlig budget för insatser som i dagsläget prioriteras utifrån löpande drifrapportering. I VA-planen föreslås detta utvecklas till ett mer samlat dokument som även kan ligga till grund för mer långsiktiga beslut. VA-översikten uppdateras med utgångspunkt från detta.

Kretsloppsanpassning

I VA-översikten anges att en av de viktigare utmaningarna inom allmän VA-försörjning är att skapa långsiktig kretsloppsanpassning av näringsämnen i slam och avlopp. Länsstyrelsen bedömer det angeläget att kommunen tar egna initiativ för långsiktig kretsloppsanpassning. Ett exempel kan vara ett kontinuerligt aktivt uppströmsarbete för ständig förbättring av slamkvaliteten.

Kommunens svar:

Det är som sägs en viktig framtida utmaning och kommunen avser i samband med framtagande dagvattenprogram (åtgärd 9, VA-plan) belysa uppströmsarbetet och dess kommande behov av insatser. Alvdalens slam har under överskådlig tid en avsättning men kommunen är medveten om att en långsiktig mer kretsloppsanpassad lösning måste sökas. Det finns för närvarande utredningar på nationell nivå som inte ännu klarlägger hur slammet kan och får omhändertas i ex jordbruk. Dessutom är kommunen utmaningar stora inom flera andra områden inom VA och då resurser och ekonomi är begränsade hänskjuts denna fråga framåt i tiden.

Denna plan gäller åren 2019 – 2023 och det får övervägas i samband med nästa revidering hur slamfrågan hanteras.

Enskilda avlopp

Länsstyrelsen berömmar kommunen för den väl genomförda utredningen och bedömningen av de enskilda avloppsanordningarna inom kommunen. Statusbedömning för de små avloppen (tabell 4a och 4b) utgör bl.a. värdefullt underlag vid identifiering och prioritering av LAV-områden.

Då kommunen vill säkerställa minskade utsläpp från de enskilda avloppen är det väldigt angeläget att kommunen utövar tillsyn mot de små avlopp som bedöms undermåliga (röda) i statusbedömningen. I VA-översikten beskrivs även att kommunen möjligen kan bidra med initialt stöd genom VA-rådgivning till fastighetsägare, vilket Länsstyrelsen tror är av stort värde.

Behovsbedömning och prioritering

Metoden för och resultatet av den behovsbedömning som redovisas i Bilaga 5 kan förtydligas. Bland de parametrar (A-G) som ligger till grund för bedömningen saknas en parameter för risk för människors hälsa (vattenkvalitet). Parametern är relevant eftersom det i flera områden finns problem med vattenkvalitet såväl kemiskt som bakteriellt. Dessutom behövs en utförlig beskrivning av hur olika parametrar har viktats och hur poängsättningen har gjorts.

Av VA-översikten framgår att en prioritering mellan möjliga utbyggnadsområden ska göras i planeringen för den allmänna VA-försörjningen och att områden där krav på allmän VA-försörjning kan föreligga ska identifieras (LAV-områden). Vidare ska det anges när i tid en utbyggnad kan komma att bli aktuell. I det utfall av behovsbedömningen som redovisas i Bilaga 5 saknas dock information om prioritering av utbyggnadsområden, potentiella LAV-områden och tidplan för utbyggnad. Även i VA-planen saknas sådan information.

Det kan framgå tydligare hur utfallet i Bilaga 5 ska användas. Bilaga 5 är, enligt VA-planen, vägledande samtidigt som den också fungerar som underlag för planering, tillsyn och prioriteringar rörande enskild VA-försörjning. Ska prioritering ske utifrån behov eller möjligheter eller båda delarna? Av sammanställningen eller i VA-åtgärdsplanen behöver det framgå tydlig prioritering av utbyggnadsområden, potentiella LAV-områden och tidplan för utbyggnad. Det bör också framgå vilka av områdena som ligger inom utvecklingsstråk och utvecklingsområden.

Kommunens svar:

Kapitel 8 och bilaga 5 i VA-översikt kompletteras med förtydligande text. Vattenkvalitet beaktas i samband med att parameter för förutsättningar för dricksvattenförsörjning analyseras och bedöms. Dessutom läggs en karta till (bilaga 6) som visar var kommunens utvecklingsområden och utvecklingsstråk finns. En översyn har dessutom gjorts av viktning och parametrar för att bättre överensstämna med VA-policy men resultatet föranleder inga andra prioriteringar i VA-planen.

Det framgår av VA-planen under kapitel "Enskild VA-försörjning" kommunens ställningstaganden om framtida VA-utbyggnad. Där anges bland annat att med utgångspunkt från översiktsplanen och VA-policy bedöms allmän VA-utbyggnad utanför bebyggelsekärnor, utvecklingsstråk och utvecklingsområden inte vara aktuellt under överskådlig framtid. I kapitlet framgår de hänsyn och överväganden som kommunen gjort. Utöver de insatser kommunen planerar i Fjätervålen och i översiktsplanen utpekade utvecklingsstråk och utvecklingsområden anger också kommunen att tillsynsarbete måste ske i övriga områden.

Ställningstaganden är väl samordnade med kommunens övergripande inriktning och de förutsättningar som huvudmannen för allmän VA försörjning har gällande utmaningar i nuvarande VA-anläggning, planerad utbyggnad och ekonomi (Ålvdalen Vatten och Avfall AB).

Det pågår också en nationell utredning om LAV §6 som kan komma att innebära förändringar i utgångspunkten att kommunen alltid ska ordna VA i ett större sammanhang. Om särskilda behov uppstår under kommande år för att lösa VA frågan i ett större sammanhang även utanför i VA-planens utpekade områden hanteras den frågan för det specifika fallet.

I dagsläget så planerar således inte kommunen allmän VA-utbyggnad utöver det som anges i planen och övrig bebyggelse är därmed hänvisad till att ordna med enskild VA-försörjning. Kommande revideringar av VA-planen får utvisa om detta ställningstagande behöver justeras, då med hänsyn till att enskilda inte drabbas ekonomiskt på ett oskäligt sätt (dubbla investeringar).

VA-policy

Dokumentet är väl genomarbetat och innehåller flera övergripande mål och strategiska vägval för kommunens VA-försörjning vilket är i linje med Havs- och vattenmyndighetens rekommendationer.

Länsstyrelsen ser dock att avsnittet om dag- och dränvatten kan bli mer omfattande och innehålla ytterligare riktlinjer och ställningstaganden. Även klimatanpassning och hushållning med naturresurser och återföring av näringsämnen behöver belysas mer.

Principen för hur VA-taxan ska fördelas vid kostnaderna för utbyggnad av vattentjänster är lämpligt att tillägga i policyn samt kriterier för när särtaxa ska tillämpas.

Kommunens svar:

Ytterligare riktlinjer och ställningstaganden om dag- och dränvatten samt klimatanpassning avses hanteras i kommande arbete med dagvattenprogram (åtgärd 9, VA-plan).

Gällande hushållning med energi och naturresurser så har policyn utpekat ett mål som gäller på sikt och i VA-planen har kommunens ambitioner under planperioden utpekats som bland annat anger att energieffektivisering sker i samband med ombyggnationer och utbyggnad av allmän VA-försörjning och att en kartläggning för prioritering av åtgärder inom hela VA-försörjningen under denna planperiod inte prioriteras. Detta innebär inte att det är viktigt utan att resurserna sammantaget bedöms behövas inom andra områden. I VA-planen anges att frågan ska lyftas igen inför revidering 2023.

Principer för hur VA-taxan ska fördelas utöver att god kostnadstäckning ska erhållas bedöms inte vara lämpligt att ange i policy då VA-taxa är ett dokument som har en egen status med beslut i kommunfullmäktige och det kan behöva justeras beroende på förutsättningar från år till år gällande utbyggnad och ekonomi. Särtaxa finns för närvarande inte i VA-taxa.

VA-plan

Vattenskydd

VA-planen innehåller god planering över hur kommunen tänker arbeta med vattenskydd. Vattenskydd är ett av de prioriterade områdena och det är positivt att åtgärdsplanen fastställer att förslag till vattenskyddsområden ska tas fram, samt att kommunen vill utreda förutsättningarna för reservvattentäkter för ett antal områden. Länsstyrelsen saknar dock preciserad tidsplan för när kommunen har för avsikt att framställa detta.

Det påpekas även att grundvattenförekomsterna, som är utpekade inom vattenförvaltningsarbetet, uppnår god kemisk och kvantitativ status. Kommunen arbetar för att inrätta och uppdatera vattenskyddsområden, vilka ofta sammanfaller med grundvattenförekomster som har miljökvalitetsnormer (MKN). Därigenom minskar även risken för att MKN överskrids.

Kommunens svar:

Kommunen bedömer att åtgärderna om vattenskydd kommer att bearbetas under alla år i planperioden, d.v.s. 2019 – 2023. Arbetet kommer mer i detalj att planeras av utsedd VA-plan grupp där hänsyn kommer att tas till resurser och medel för genomförande.

Utbyggnadsplan

Förslaget i nuvarande utformning saknar en egentlig utbyggnadsplan för allmänt VA. Det finns framtaget en behovsbedömning i VA-översikten, men Länsstyrelsen bedömer att behovsbedömningen saknar koppling till åtgärdsplanen. För att kommunen ska kunna föra in åtgärderna i den löpande budgetprocessen bör därför VA-planen kompletteras med tydliga behovsbedömningar (prioriteringar) och mer långsiktiga tidsplaner för utbyggnad av allmänna vattentjänster. I Havs- och Vattenmyndighetens vägledning såväl som i utredningen Vågar till hållbara vattentjänster (SOU 2018:34) anges 12 år som ett rimligt tidsperspektiv för en kommunal VA-plan, dock med revidering och förlängning en gång per mandatperiod.

I åtgärdsplanen nämns endast ett utbyggnadsområde (åtgärd 12) och två eventuella utvidgningsområden (åtgärd 13–14). VA-planen bör förtydligas med vilka skälen är till varför just dessa områden prioriteras. I VA-översiktens Bilaga 5 finns flera områden som har högre poäng i behovsbedömningen. Varför tas inte de med i VA-åtgärdsplanen? Det bör finnas en överskådlig och grov skiss för när dessa områden avses/bedöms kunna ingå i allmänt VA. Det finns också en osäkerhet i åtgärd 13–14 där utbyggandet är beroende av en eventuell överföringsledning. Det bör framgå plan för genomförande samt ansvarsfördelning för överföringsledningen. Tillika bör de områden där man i dagsläget inte avser bygga ut allmänt VA framgå. Detta skapar en säkerhet och trygghet för politiken och för den enskilde.

Kommunens svar:

I VA-planen anges skälen för bedömningen om föreslagna utbyggnadsområden under kapitel "Enskild VA-försörjning" och hur framtagna prioriteringslista hanteras framgår av svar ovan (Behovsbedömning och prioritering). Det kan tilläggas att med överskådlig tid menas minst 12 år.

Gällande utbyggnad genom åtgärd 13–14 anges i åtgärden att utbyggnad förutsätter att överföringsledning kommer till stånd. Byggnation av överföringsledning är beroende av medel och resurser då det finns stora utmaningar i övrigt för huvudmannen och kommunen gällande den allmänna VA-försörjningen.

Dagvatten

I åtgärd 9 är det lämpligt att precisera hur dagvattenprogrammet ska tas fram och tydliggöra vad den ska innehålla.

Kommunens svar:

Åtgärden hänvisar till ordlista där dagvattenprogram anges omfatta "Program som ger ramar och vägledning för en hållbar hantering av dagvatten i kommunen. Programmet ska användas vid kommunens planering och exploatering av ny bebyggelse samt vid förtätning och ombyggnation inom befintlig bebyggelse."

Erfarenheter kommer som sagts tidigare att hämtas från arbete i Mora och Orsa men i samband med uppstart kommer en behovsbedömning utifrån Älvdalens förutsättningar att göras.

Enskilda avlopp

För områden som inte omfattas av kommunal VA-utbyggnad bör det utformas en handlingsplan. Handlingsplanen kan bl.a. beskriva hur fastighetsägare kan få stöd i att upprätta gemensamhetsanläggningar samt hur funktionskraven kommuniceras till berörda. Länsstyrelsen menar på att det är viktigt att på något sätt motivera fastighetsägare att ta ansvar för sin enskilda anläggning.

VA-planen anger att kommunen ska ta fram tillsynsplan (åtgärd 16), vilket är av stort värde då myndighetsutövning kan vara avgörande för att nå bra resultat. Vidare är det även värdefullt att ta fram riktlinjer för handläggning av små avloppsanläggningar för att underlätta och effektivisera.

Kommunens svar:

VA-planen anger att tillsynsplan och riktlinjer ska tas fram (åtgärd 16–17). Tillsynsplanen anger bland annat prioritering av områden för tillsyn med tider. Miljökontoret har i sitt uppdrag att samråda och rådgivning men kan inte föreslå val av anläggning oavsett om den är enskild eller gemensam. Kommunen ska under planperioden utreda om behov av särskilt resurs för rådgivning och samordning för enskild VA-försörjning ska utvecklas. I Orsas VA-plan ingår rekrytering av sådan resurs och kommunen önskar också få erfarenheter därifrån.

Som tidigare sagts pågår också en nationell utredning om LAV §6 som kan innebära att kommunens skyldighet att ordna VA lösning i ett större sammanhang vidgas till att kunna inbegripa enskilda gemensamma VA-lösningar. Beroende på utfall och beslut av denna utredning kan behov av nya ställningstaganden behöva ske.

Uppföljning och revidering

Länsstyrelsen ser det som mycket positivt att arbetsgruppen är ansvarig för uppföljning av det genomförda arbetet. Det kan dock behövas ett förtydligande om hur ofta det ska ske samt hur uppföljningen ska redovisas och till vem. Det är rimligt att revidering av VA-planen samordnas i fas med aktualisering av Översiktsplanen. Fördelaktigt är om VA-planen blir ett tillägg i den nya Översiktsplanen som tas fram parallellt i kommunen.

Kommunens svar:

VA-planen innehåller uppgifter om att VA-plan grupp utvärderar minst 4 gånger per år och att utsedd politisk styrgrupp sammankallas minst 1 gång per år, helst inför budgetprocess.

Inför nästa revidering av VA-planen avses samordning med översiktsplanens aktualisering ske.

Yttrande 2 - beredskaps-/säkerhetssamordnare, Älvdalens kommun

Jag fick en enkät angående klimatanpassning, från Länsstyrelsen, där en av frågorna var "Har kommunen analyserat klimatförändringarnas konsekvenser för dricksvattenförsörjningen?". Efter att jag frågat chefen för samhällsutvecklingsförvaltningen och kontakt på Nodava - så verkar det inte som att man har analyserat dessa konsekvenser. Med tanke på hur viktig dricksvattenförsörjningen är kan det vara viktigt att ta höjd för detta.

Kommunens svar:

Klimatkonsekvenser för dricksvatten sker löpande i samband med bedömning av åtgärder för dricksvattentäkter och frågan lyfts vid behov i kommunens risk- och säkerhetsarbete. Om behovet finns vid nästa revidering tas frågan om separat åtgärd med till kommande plan.

Yttrande 3 - Älvdalen Vatten Avfall AB

Förslaget till VA-plan innebär bl.a. att det appliceras ett strategiskt tänk för hur det kommunala VA-systemet ska förvaltas och utvecklas, Detta sker inte minst mot bakgrund av den planering för bebyggelseutveckling som sker inom ramen för förslaget till översiktsplan (ÖP). I förslaget till ÖP konstateras det att olika tänkbara och önskvärda områden för bebyggelseutveckling ligger såväl inom, delvis inom som helt utanför nuvarande verksamhetsområden för VA.

Vid den generella prioriteringen av utbyggnadsområden för kommunalt VA, och beslut om utvidgning av verksamhetsområden är det av fördel att följande aspekter vägs in:

- Det finns en generell positiv miljöaspekt i att inkludera nya bebyggelseområden - som ligger nära eller delvis inom ett verksamhetsområde för VA - i verksamhetsområdet, eftersom man då begränsar CO₂-påverkan från fordonstrafik för slamtömning från små avlopp.*
- Befintlig bebyggelse varierar avseende arbetsmiljö och tillgänglighet för transport med tunga fordon. De listade delområdena för framtida kommunal VA-utbyggnad kan därför med fördel inkludera dessa parametrar i värderingsmodellen för prioritering av områden och även värderas vid den slutliga avgränsningen av verksamhetsområden.*

Förslaget till VA-plan omnämner vidare fokusområdet kretslopp och resurshushållning Detta kan ses mot bakgrund av att det dels finns en tydlig nationell målsättning att näring, framförallt fosfor, ska återvinnas från slam och därmed nyttjas inom prioriterade användningsområden som t.ex. jordbruk, dels mot bakgrund av att denna fråga även är högprioriterad i avfallsplanen. Den generella användningen av slam i anläggningsjord och sluttäckningsprodukt som förekommit i Sverige fram tills idag kommer sannolikt att minska drastiskt i ett nationellt perspektiv.

Älvdalen vatten och avfall har för närvarande en säkrad avsättning för det slam som produceras i avloppsreningsverken genom täckning av brytningsresterna vid Vassbo. Detta förhållande har gjort att Älvdalen vatten och avfall för närvarande avvaktar med att gå in i det slamstrategiarbete som genomförs för närvarande i Mora, Orsa samt länet i övrigt. För att följa utvecklingen, både vad gäller användandet av Vassbo som avsättningsmöjlighet för slammet som slamstrategiarbetet i länet i övrigt, föreslås att slamfrågan lyfts särskilt för

genomlysning vid varje revidering av VA-planen. Styrelsen för Älvdalen vatten och avfall bör därför särskilt hålla sig uppdaterad i frågan i mellantiderna vilket ex kan ske genom avrapporteringar av Nodavas tjänstemän på styrelsemöte med ett avstämt intervall.

I VA-planen kan även en strävan mot ett enklare genomförande av kretslopp införas genom att ge uppdrag till Nodava att, i samverkan med tillsynsmyndigheten för avfallsområdet, se över hur föreskrifter för avfallshantering och avfallstaxa (små avlopp) kan användas för att styra mot anläggande av små avlopp som kan underlätta återförsel av näringsämnen i kretslopp till produktiv mark.

Kommunens svar:

Att inkludera arbetsmiljö och tillgänglighet för transport med tunga fordon i värderingsmodellen för prioritering av områden och värdering av framtida utbyggnadsområden ska övervägas att inkluderas i värderingsmall inför nästa revidering som sker före 2023. Dock avses aspekten lyftas in i bedömningsunderlaget vid avgränsningar av allmän VA utbyggnad (åtgärd 15) och i utformning av tillsynsplan (åtgärd 16) vilket också skrivs in i VA-planen.

Kommunen samstämmer i att slam lyfts vid revideringar av VA-plan och i löpande rapportering i styrelser.

Kommunen avser inför nästa revidering av VA-planen beakta möjligheterna att styra mot ökad kretsloppsanpassning av enskilda avlopp via föreskrifter och taxa.

Yttrande 4

Hej, tack för att ni har hållit ett möte till i Storsäterns Bystugan ang. Översiktsplanen och VA-planen. Tyvärr blev det väldigt sent annonserat i Fjällposten (fredag den 23 november, mötet var på måndag den 26 november) och var svårt att hitta på eran hemsida. Det var fler av oss ordsbor som fick ringa runt och informera andra ordsbor som var helt ovetande om detta möte.

Det var väldigt bra att vi fick möjligheten att diskutera våra åsikter med politikerna. Många av oss hade ju skickat in synpunkter redan efter första mötet i slutet på april. Väldigt många skrivelser av oss fick följande kommentar: "Kommunen anser dock att en utveckling av Grövelsjön med omnejd är viktig, varför området kvarstår i förslaget till ny översiktsplan."

Tyvärr känns det att man absolut inte lyssna på oss som bor och arbetar i Grövelsjöfjällen (och även betalar våra skatter här).

Vi själva är heltidsanställda (några av väldigt få som bor i området) och jobbar inom turism. Vi är väldigt oroliga när vi ser utvecklingen i området de senaste 15 åren. Hur mycket det har byggts och ska byggas, hur många tomter som har blivit sålda och ska säljas, hur många fritidshus som är till salu. Ännu vill ni att det ska byggas mer och därmed förstöra den otrolig fina naturen och djurlivet som finns.

Redan idag får vi många frågor och kommentarer från turister angående alla byggnader som har kommit upp de senaste åren. Faran är väldigt stor att turister väljer bort Grövelsjöfjällen som turistmål och väljer andra semesterorter på grund av att Grövelsjöfjällen blir som Sälen. Ska Grövelsjöfjällen verkligen bli en "ghostcity" med tomma hus och stugor under många veckor av året? Hur ska turistbranschen överleva? Hur ska de andra aktörer i området överleva och hur ska affären kunna bedriva sin verksamhet? Kalla ni detta för utveckling av området? Skulle det inte vara bättre att hjälpa området att behålla sin charm, att vara unik och genuint?

Under mötet fick vi besked att reningsverket i Storsäterna skulle klara av 5700 belagda bäddar i framtiden. Men på frågan hur många bäddar det finns i området fick vi bara ett väldigt undvikande svar ("förmodligen drygt hälften"). Har vi inte rätt på exakta svar? Hur ser det till exempel ut till jul, nyår, sportlovsveckorna, påsk, i september?

Hur tänker ni hanterat sophämtningen? Fast det finns en deponi i Idre lämnar många stugägare madrasser, toaletter, handfat, spisar, microvågsugnar mm vid sopstationen i Storsäterna. Där kan de vara kvar i månader Tömningen av soporna är väldigt oregelbunden, oftast är pappers- och plastcontainerna överfulla, soporna ligger bredvid och

hamnar i naturen (skogen, vatten osv); inte särskild miljövänligt! Vi ortsbor måste ringa och be om tömning!

Vi i området jobbar hård med att få hit turister hela året, så att flera av oss kan få heltidsjobb och bo kvar, att även våra barn ser en framtid och vill vara kvar i området, att flera vill bosätta sig i området permanent. Att området är "levande" och inte bara bebott av turister och fritidshusägare som vistas i området några få veckor per år.

Vi valde Grövelsjöfjällen för att bosätta oss och öka vår livskvalitet, men tyvärr måste vi ifrågasätta vår val nu om den så kallade "utvecklingen" med att slakta ut och förstöra naturen fortsätter.

Kommunens svar:

Ställningstaganden om utvecklingen av bebyggelse i Grövelsjön ligger närmast att hantera i översiktsplanen som tar upp kommunens samlade inriktning av framtida bebyggelseområden.

Vad gäller frågan om hur många bäddar som finns området saknas tyvärr exakta siffror men en uppskattning är att det rör sig om ca 3400 befintliga bäddar, som också reningsverket i Storsäteren är dimensionerad att klara.

Det är naturligtvis olyckligt om sophämtningen inte fungerar. Bristerna är främst kopplat till de återvinningsstationer som förpacknings- och tidningsinsamlingen ansvarar för. Kommunen agerar för att städning och tömning ska förbättras.

Yttrande 5

Kostnader

Kostnaderna för de föreslagna utbyggnaderna av kommunalt VA nät och reningsverk i några av byarna täcks uppenbarligen inte av anslutningsavgifterna. Därtill kommer kostnader för renoweringar av befintliga nät.

Kommer detta att innebära att brukningsavgifterna för oss blir ännu högre?

VA avgifterna har de senaste 7 åren (2011–17) ökat med 33,7% (Småbruket Västerbäcken) eller 37,5% (Grövelsjögården). Vattenförbrukningen är ungefär den samma över tid. Mätarlös avgift för fritidshus och villor har under samma tid ökat med 16,2%. Penningvärdesförsämringen har under samma tid varit 6,13%.

Är det så att kommunens politiker beslutat att vi företagare ska tåla en högre kostnadsökning än övriga brukare?

Hur mycket kommer våra kostnader i så fall att ytterligare öka de närmaste åren?

Vattenverket i Huskläppen

Vid strömavbrott stängs ventilerna i vattenverket och vi blir utan vatten redan efter några minuter. Nere i byn tappas vatten av det som finns kvar i ledningarna varvid luft sugas in via toalett-cisternerna i nätet högre upp. När vattnet återigen släpps på trycks luft in i vattnet och finns kvar ungefär en vecka efter strömavbrott. Det luftbemängda vattnet förkortar troligen livslängden på värmeelementen i våra varmvattenberedare.

Vid ett eventuellt brandtillbud kan det bli problem om inte vatten finns att släcka med.

Vi har under många år påtalat problemet för ansvariga på NODAVA och Räddningstjänsten utan att få något gehör.

Vattnet pumpas ingenstans i systemet utan når oss via självtryck från fjället. Det borde gå att lösa problemet med batteribackup eller ett litet elverk med automatstart i vattenverket.

Kommunens svar:

Utbyggnadsplanerna som anges i VA-planen är anpassad för att inte försämra ekonomin och höja brukningsavgifterna. Utbyggnad och anslutning avses ske så långt möjligt med täckning av kostnader via anslutningsavgifter.

Däremot går det inte att lova att brukningsavgifterna ökar i framtiden på grund av ökande underhålls- och reinvesteringsbehov av befintliga VA-anläggningar och ökande krav från

myndigheter och samhälle. Det är snarare sannolikt att så blir fallet, dock gäller det nästan för alla kommuner i Sverige, även i Älvdalen jämfört med många andra kommuner har svåra förutsättningar för att driva allmänt vatten och avlopp (stora avstånd, gles bebyggelse).

Vad gäller VA-taxans fördelning på olika brukargrupper bestäms detta av kommunfullmäktige. Frågan om vattenverket i Huskläppen måste hanteras via kontakt med Nodava.

Yttrande 6 - Mjågens skifteslags samfällighetsförening

Styrelsen för Mjågens skifteslag har granskat rubr. samrådshandling och lämnar härmed följande synpunkter:

I det stora hela har samfälligheten inga avvikande synpunkter, men, när det gäller befintlig anläggning samt planerad om- och utbyggnad finns en del detaljer som måste, enligt skifteslaget, komma med i va-planen.

Det finns planer på att bygga om, bygga till samt ansöka om nytt miljötillstånd för reningsverket i Mjågen.

Bra, för denna "skitanläggning" har aldrig någonsin fungerat!

Vi, som är närmast berörda har sett otaliga problem under årens lopp.

Det finns, med anledning av planerad om- och tillbyggnad av reningsverket, ett antal yttranden från den kommunala organisationen, Nodava, Ramböll (av Nodava anlita konsult), samråd med närboende samt Länsstyrelsen Dalarna.

Men skifteslaget, som äger bl a vägen (S 12) till reningsverket samt närliggande båtplats (S 14), har aldrig blivit tillfrågat. Skifteslaget representerar de flesta ägare av skogs- och lantbruksfastigheter i närområdet.

Vad som framgår av tillgängliga handlingar, finns ingen detaljplan för reningsverket med tillhörande anslutningsväg till RV70.

Samfälligheten har inget emot att detta regleras, men (!) skälig ersättning till samfälligheten vid fastighetsreglering förväntas.

I övrigt hänvisas till bifogade bilagor

Mjågens skifteslags samfällighetsförening har vid årsstämma 2018-04-26, granskat och behandlat rubr. samrådsunderlag.

Följande har särskilt noterats:

Punkt 4, (vad ansökan avser) vattenverksamhet.

Vid passerande an bäckar och diken inom Mjågen-Märbäck, samf. S 13, måste stor hänsyn och försiktighet vid passage och grävning tas, samtliga diken, bäckar är glaserade, dvs stenlagda i botten och sida. Detta är utfört för c: a 120 år sedan eller mer och ska betraktas som fornminnen.

Glaseringen utfördes för att förhindra markerosion, eftersom de flesta diken och bäckar går genom värdefull odlingsmark.

All glasering ska återställas vid åverkan.

Punkt 7.1.4 Slamhantering

"Uppställningsplats för slam från Orsa reningsverk kan komma att lagras i en övertäck container för senare vidaretransport".

Varför ska detta slam lagras i Älvdalen? Orsa kan ta tillvara sin skit själva!

Vi förstår att detta är en konstruktion alt önskemål från NODAVA:s sida för att samordna transporter och därmed sänka kostnader.

Lagring av slam har vi erfarenhet av sedan tidigare.

Redovisa upplag samt hur detta täcks utan risk för lukt!

Punkt:7.1.5

"Frånluft från reningen behandlas med kolfilter".

Är det kolfilterbankar (tuber) för lätt utbyte eller annat?

Viktigt i driftstadiet att byte kan ske utan störningar.

Energiåtervinning ur frånluften anges inte.

"En del av slänten söder om bef. Byggnad kommer att schaktas ut för att få plats med vägen"

Beakta följande: Väg S12 går på släntkanten, S12 ägs av samfälligheten!

Vi accepterar ingen schaktning på vår mark!

Dessutom är det bara sand i slänten, fin mursand dessutom. Under nybyggnad på 1960 talet, schaktades väldiga massor sand ut och transporterades bort därifrån, okänt vart.

"Kapaciteten för utloppsledningen kommer att undersökas".

Det verkar diffust att inte beskriva befintlig lednings läge, dimension, kapacitet, skick samt läge för exakt utsläppspunkt. Kanske dagens läge och utsläppspunkt inte finns dokumenterad?

Punkt 7.1.7

"Ledningsnät och bräddpunkter".

Utsläppspunkt för Rindi, anges Bäck:

Angiven bäck ägs av samfälligheten, (S13), som har sitt in- och utlopp i Mjågtjärn (S15).

Mjågtjärn ägs av samfälligheten.

Vid angiven punkt står idag en pumpstation, ingen, varken kommun, Nodava, eller Rindi har anmält till samfälligheten att bräddavlopp finns där!

Punkt 8

8.1 Närområdet (hänvisning till pkt 5).

Samfällighetens anm.:

Båtplats finns i anslutning till reningsverket, (S14).

Anslutningsväg S12 från RV70 till S14 ägs av samfälligheten.

Vid schaktning för utbyggnad kommer intrång på S12 att ske, hur hanteras detta?

OBS! Samfälligheten äger även in- och ansl. väg till reningsverket!

8.6 Friluftsliv

"inga kända anläggningar för friluftsliv ..."

Båtplats med båthus, båtar mm för friluftsliv finns, detta är enda båtplatsen som finns tillgänglig för fritidsbåtar nära Älvdalens centrum.

Sandplan för beachvolley finns bakom holarna.

Fina strövstråk och stigar längs Myckeln med massor av fågelliv används flitigt av närboende samt gäster. Kanotled på sjön samt fint fiske finns också.

8.7 Vägnät och trafik

Anslutningsväg S 12 från RV70 till S 14 ägs av samfälligheten.

Vid schakt för utbyggnad kommer intrång på S12 att ske, hur hanteras detta?

9.2 Utsläpp till luft

"de två närmsta bostäderna har vid några få tillfällen framfört klagomål på lukt"

Ovanstående är inte delägarna i samfälligheten eller majoriteten av innevanarna i Mjågen med omnejds uppfattning. DET LUKTAR SKIT och beroende på vindriktning, naturligtvis olika över tid. Faktum kvarstår, åtgärda lukten! Redovisa metod och reningsgrad!

9.3 Transporter och buller

Redovisa bullerberäkningar från anläggningen mot den yttre miljön!

Breddning av väg till reningsverket.

Väg S12 ägs av samfälligheten, fastighetsreglering, ersättningsanspråk!

9.4 Avfall

Redovisa lukt från kärl etc.

9.6 Masshantering och förorenad mark

"behöver vägen till och runt avloppsreningsverket breddas något och slänterna kring vägen och verket schaktas ned något"

Beakta följande: Väg S12 går på släntkanten, S12 ägs av samfälligheten!

Vi accepterar ingen schaktning på vår mark!

Dessutom är det bara sand i slänten, fin mursand dessutom. Under nybyggnad på 1960 talet, schaktades väldiga massor sand ut och transporterades-bort därifrån, okänt vart.

Risk för ras är oerhört stor vid schaktning! Noggrann markundersökning erfordras! Resultatet av markundersökning ska redovisas samfälligheten.

Kommunens svar:

Synpunkterna är inte angivna med koppling till VA-planen och kan ej bemötas i detta sammanhang. Synpunkterna är skrivna utifrån tillståndsprocess för Mjågens reningsverk och frågeställningarna måste hanteras utifrån detta ärende.

Yttrande 7 - Malung-Sälens kommun

Ordförande finner att arbetsutskottet beslutar att Malung-Sälens kommun avstår från att lämna synpunkter gällande förslag till VA-plan för åren 2019–2023 som Älvdalens kommun tagit fram.

Yttrande 8 - Lantmäteriet

Lantmäteriet har i detta skeda inga synpunkter på vatten - och avloppsplanen.

Yttrande 9 - Idre Fjäll

Det som vi saknar i VA planen är ett resonemang över hur planerna för ev. utbyggnad av Idre reningsverk ska se ut. I dagsläget är reningsverket godkänt för 16000 personer och det är 11000 anslutna som det ser ut nu. Det ger en möjlighet att koppla på 5000 personer till. Om våra planer på Idrefjäll förverkligas tillsammans med etableringen av Himmelfjäll så kommer detta handla om långt fler än 5000 personer. När vi ska göra nya detaljplaner och utvecklingsplaner så vill vi inte att avloppsfrågan ska begränsa oss.

Kommunens svar:

Den potentiella anslutningsgraden börjar, i och med lämnade planbesked, närma sig verkets tillstånd på 16 000 pe (personequivivalent). Verket, med tillhörande tillstånd, är förberett för att med i detta sammanhang enkla medel kunna utökas till 24 000 pe. Man har idag hitintills uppmätt en maximal dygnsbelastning om 8500 pe. Ytterligare lagakraftvunna planer kan komma att innebära att reningsverket behöver byggas ut. VA-översikten kompletteras med en utförligare lägesbeskrivning av VA-situationen i och kring Idre och VA-planen kompletteras med en åtgärd som innebär att utreda och vid behov genomföra utbyggnad av Idre reningsverk.